

21999A0312(01)

12.3.1999

EUROOPA ÜHENDUSTE TEATAJA

L 63/39

Euroopa Majandusühenduse ning Costa Rica Vabariigi, El Salvadori Vabariigi, Guatemala Vabariigi, Hondurase Vabariigi, Nicaragua Vabariigi ja Panama Vabariigi

KOOSTÖÖ RAAMLEPING

EUROOPA ÜHENDUSTE NÕUKOGU

ühelt poolt ning

COSTA RICA, EL SALVADORI, GUATEMALA, HONDURASE, NICARAGUA JA PANAMA VALITSUSED

teiselt poolt,

VÕTTES ARVESSE tavapäraseid sõprussidemeid Euroopa Majandusühenduse (edaspidi "ühendus") liikmesriikide ning Costa Rica Vabariigi, El Salvadori Vabariigi, Guatemala Vabariigi, Hondurase Vabariigi, Nicaragua Vabariigi ja Panama Vabariigi (edaspidi "Kesk-Ameerika") vahel, mida viimase üheksa aasta jooksul on soodustanud tulemusliku poliitilise dialoogi sisseseadmine ning majanduskoostöö, mida on oluline konsolideerida,

TULETADES MEELDE olulist toetust, mida on Kesk-Ameerikale antud 12. novembril 1985 Luxembourgis allkirjutatud koostöölepingu ning ühenduse ja Kesk-Ameerika ministrite kohtumiste ametlike lõppteadaannete rakendamise kaudu,

KINNITADES Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni põhikirja, rahvusvahelise õiguse sätete ja demokraatlike väärtuste järgimist ning inimõiguste austamist ja rõhutades nõukogu ja ühenduse liikmesriikide 28. novembri 1991. aasta inimõigusi, demokraatiat ja arengut käsitleva resolutsiooni tähtsust,

TÕSTES ESILE piirkonnas alustatud dialoogi ja rahvusliku leppimise protsessi kaudu rahu ning demokraatia osas saavutatud edu Kesk-Ameerikas ning rõhutades ka inimõiguste osas tehtud olulisi jõupingutusi,

TUNNISTADES, et rahu ja demokraatia tugevdamise ning Kesk-Ameerika rahvaste majanduslike ja sotsiaalsete õiguste edendamise põhitähtsust on areng,

TUNNISTADES, et ühendus omistab tähtsust kaubanduse arengule ja majanduskoostööle arengumaadega ning olles teadlikud Aasia ja Lääne-Ameerika arengumaadega tehtavat koostööd käsitlevatest juhistest ja resolutsioonidest,

OLLES TEADLIKUD Kesk-Ameerika valitsuste poolt heaks kiidetud kaasajastamise, majanduse reformimise ja kaubanduse liberaliseerimise protsessi positiivsetest tagajärgedest ning vajadusest täiendada neid reforme elanikkonna kõige vaesemate osade sotsiaalsete õiguste edendamise ja olles veendunud, et ühenduse koostöö etendab piirkonnas esineva äärmise vaesusega seotud probleemide kõrvaldamisel olulist osa,

MÕISTES, kui oluline on aidata Kesk-Ameerikal paremini integreeruda maailma majandusse,

OLLES VEENDUNUD vaba rahvusvahelise kaubanduse, mitmepoolse kaubandussüsteemi põhimõtete, suuremate investeringute ja intellektuaalomandi õiguste austamise olulisuses,

RÕHUTADES erilist tähtsust, mida lepinguosalisel omistavad keskkonnakaitse tugevdamisele ning säästva arengu eesmärgile,

OLLES TEADLIKUD vajadusest tugevdada kiiresti rahvusvahelist koostööd narkootikumidest tingitud ning nendega seotud probleemidega võitlemise osas,

MÕISTES, et on vaja kinnitada naiste osa tähtsust arenguprotsessi keskse tegurina,

TÕSTES ESILE Kesk-Ameerika riikide organisatsiooni (ODECA — Organización de Estados Centroamericanos) põhikirjas Tegucigalpa protokolliga tehtud muudatuste põhjal asutatud Kesk-Ameerika integratsioonisüsteemi (SICA — Sistema de la Integración Centroamericana) abil saavutatud edu ning tõdedes, et Kesk-Ameerika on arengumaadest koosnev piirkond,

OLLES VEENDUNUD vajaduses alustada San José VIII ministrite konverentsi otsuste kohaselt kahe piirkonna vahelise koostöö uut etappi ning tõdedes, et käesoleva lepingu eesmärk on konsolideerida, süvendada ja mitmekesistada kahe lepinguosalise suhteid,

ON OTSUSTANUD sõlmida käesoleva lepingu ja on selleks nimetanud oma täievolilisteks esindajateks:

EUROOPA ÜHENDUSTE NÕUKOGU:

Niels Helveg PETERSEN,
Taani välisminister,
Euroopa Ühenduste Nõukogu eesistuja;

Manuel MARIN,
Euroopa Ühenduste Komisjoni liige;

COSTA RICA VABARIIGI VALITSUS:

Bernd H. NIEHAUS QUESADA,
välisminister;

EL SALVADORI VABARIIGI VALITSUS:

Dr José M. PACAS CASTRO,
välisminister;

GUATEMALA VABARIIGI VALITSUS:

Gonzalo MENENDEZ PARK,
välisminister;

HONDURASE VABARIIGI VALITSUS:

Mario CARIAS ZAPATA,
välisminister;

NICARAGUA VABARIIGI VALITSUS:

Ernesto LEAL,
välisminister;

PANAMA VABARIIGI VALITSUS:

Julio LINARES,
välisminister,

KES, olles esitanud oma kehtivaks ja vormikohaseks tunnistanud täisvolitused,

ON KOKKU LEPPINUD JÄRGMISES:

Artikkel 1

Koostöö demokraatlik alus

Ühenduse ja Kesk-Ameerika koostöö ning kõikide käesoleva lepingu sätete aluseks on austus demokraatlike põhimõtete ja inimõiguste suhtes, millest lähtub nii ühenduse kui ka Kesk-Ameerika sise- ja välispoliitika ning mis on käesoleva lepingu oluline osa.

Artikkel 2

Koostöö tugevdamine

Lepinguosalised kohustuvad tugevdama ja mitmekesistama koostööd kõikides vastastikust huvi pakkuvates valdkondades, eelkõige majandus-, rahandus-, kaubandus-, sotsiaal-, teaduse ja tehnoloogia ning keskkonnasektorites, võttes arvesse Kesk-Ameerika riikide madalamat arengutaset. Nad kohustuvad

ka edendama Kesk-Ameerika integratsioonisüsteemi intensiivistamist ja konsolideerimist.

Kesk-Ameerika riikide kui arengumaade erilist seisundit silmas pidades teostab ühendus nimetatud koostööd nendele riikidele kõige soodsamal viisil.

Artikkel 3

Majanduskoostöö

1. Võttes arvesse vastastikust huvi ning keskmise tähtjaga ja pikaajalisi majanduslikke eesmärke, kohustuvad lepinguosalised sisse seadma võimalikult ulatusliku majanduskoostöö, jätmata ühtegi tegevusvaldkonda kõrvale. Sellise koostöö eesmärgid on eelkõige järgmised:

- a) tugevdada ja mitmekesistada lepinguosaliste majandussuhteid üldiselt;

- b) toetada nende majanduse säästvat arengut ning tõsta elatustaset, pöörates nõuetekohast tähelepanu keskkonnakaitsele;
- c) edendada kaubanduse laiendamist, et soodustada uute turgude mitmekesistamist ja avamist, ning tagada neile ligipääs;
- d) edendada investeringuvoogu ning tagada investeringute kaitse;
- e) edendada tehnoloogiastiire ja koostööd ettevõtete, eelkõige väikeste ja keskmise suurusega ettevõtete vahel, konsolideerides teaduslikku baasi ning täiendades poolte uuenduslikke oskusi;
- f) luua uute töökohtade loomist ja tootlikkuse tõstmist soodustavad tingimused;
- g) toetada meetmeid, millega edendatakse maapiirkondade arengut ning elutingimuste parandamist linnades;
- h) toetada Kesk-Ameerika riikide jõupingutusi põllumajandus- ja tööstussektori kaasajastamise ning arendamise poliitika teostamise osas;
- i) toetada Kesk-Ameerika integratsiooniprotsessi;
- j) vahetada statistiliste andmete ja meetodikaga seotud teavet.
2. Lepinguosalisel määravad vastastikust huvi ning oma pädevust ja volitusi arvesse võttes ühise lepinguga kindlaks majanduskoostööga hõlmatavad valdkonnad, jätmata algusest peale ühtki tegevusvaldkonda kõrvale. Koostöö hõlmab eelkõige järgmisi valdkondi:
- a) tootmissektorite (tööstus, agrotööstus, põllumajandus, loomakasvatuse, kalandus, kalakasvatuse, kaevandamine, metsandus) kaasajastamine;
- b) energeetikaplaneering ja energia tõhus kasutamine;
- c) loodusvarade ja keskkonna haldamine ning kaitse;
- d) tehnoloogia siirdamine;
- e) teadus ja tehnoloogia;
- f) intellektuaalomand, sealhulgas tööstusomand;
- g) standardid ja kvaliteedinõuded;
- h) teenused, sealhulgas finantsteenused, turism, transport, telekommunikatsioonid, telemaatika ja infotehnoloogia;
- i) teabevahetus rahaküsimustes ning makromajanduspoliitika ühtlustamine piirkondliku integratsiooni tugevdamise eesmärgil;
- j) tehnilised tervishoiu-, taimetervise- ja veterinaarnormid;
- k) piirkondlike majanduskoostööorganisatsioonide ja -agentuuride konsolideerimine;
- l) piirkondlik areng ning piirialade integreerimine.
3. Majanduskoostöö eesmärkide saavutamiseks püüavad lepinguosalisel kooskõlas oma õigusaktidega edendada muu hulgas järgmisi meetmeid:
- a) tehnilise abi andmine, eelkõige konsultantide saatmine ja eriuuringute läbiviimine kindlaksmääratud koostöövaldkondades;
- b) ühissetvõtete loomine, litsentsilepingud, tehnoloogilise oskusteabe siire, allhanked ja muud sarnased meetmed;
- c) lepinguosaliste ettevõtjate kontaktide tihendamine konverentside, seminaride ning kaubavahetuse ja investeringuvoogude suurendamiseks ettenähtud kaubandus- ja tööstusdelegatsioonide, kaubandusläbirääkimiste ning üld- ja erialamesside kaudu;
- d) ühenduse ettevõtjate ühine osalemine Kesk-Ameerika riikides korraldatavatel messidel ja näitustel ning vastupidi;
- e) tehnika- ja teadusuuringute projektid ning ekspertide vahetus;
- f) teabevahetus käesoleva lepinguga hõlmatud koostöövaldkondades, eelkõige ligipääsu osas olemasolevatele ning tulevikus loodavatele andmebaasidele;
- g) ettevõtjate võrgustike loomine, eelkõige tööstussektoris.

Artikkel 4

Enamsoodustusrežiim

Lepinguosalisel kohaldavad kaubavahetuse osas vastastikku enamsoodustusrežiimi kooskõlas üldise tolli- ja kaubanduskokkuleppega (GATT).

Artikkel 5

Kaubanduskoostöö arendamine

1. Lepinguosalisel kohustuvad kaubandust võimalikult suure ulatuses arendama ja laiendama, võttes arvesse mõlema lepinguosalise majanduslikku olukorda ning soodustades omavahelisi kaubandustehinguid nii palju kui võimalik.

2. Sel eesmärgil püüavad lepinguosalisel leida viise kaubanduse arengut takistavate tõkete, eelkõige mittetariifsete tõkete vähendamiseks ja kõrvaldamiseks, võttes arvesse rahvusvaheliste organisatsioonide poolt selles valdkonnas tehtud tööd.

3. Lepinguosalised arutavad vajaduse korral võimalust seada sisse vastastikuse konsulteerimise kord.

Artikkel 6

Kaubanduskoostöö saavutamise vahendid

Aktiivsema kaubanduskoostöö saavutamiseks võtavad lepinguosalisel meetmeid, mille eesmärk on:

— edendada lepinguosalist ettevõtjate kohtumisi, vahetusi ja kontakte, mille eesmärk on teha kindlaks teise lepinguosalisel turul müümiseks sobivad kaubad,

— soodustada nende tolliasutuste koostööd, eelkõige kutseõpetuse, protseduuride lihtsustamise ja tollieeskirjade rikkumiste avastamise valdkondades,

— soodustada ja toetada kaubanduse edendamise meetmeid, näiteks seminare, sümposioone, tööstusmesse ja -näitusi, kaubandus- ja muid visiite, ärinädalaid, turu-uuringuid ning muid meetmeid,

— toetada organisatsioone ja ettevõtjaid, võimaldamaks neil võtta vastastikku kasulikke meetmeid,

— võtta arvesse vastastikuseid huve seoses toorme, pooltoodete ja valmistoodete turulepääsuga ning rahvusvaheliste tooraineturgude stabiliseerimisega asjakohastes rahvusvahelistes organisatsioonides kokkulepitud eesmärkide kohaselt,

— uurida kaubanduse soodustamise ning kaubandustõkete kõrvaldamise võimalusi ja vahendeid, võttes arvesse rahvusvaheliste organisatsioonide tööd.

Artikkel 7

Tööstuskoostöö

1. Lepinguosalised edendavad Kesk-Ameerika riikide tootmisbaasi laiendamist ja mitmekesistamist tööstus- ja teenindussektoris, toetades eelkõige lepinguosalist väikeseid ja keskmise suurusega ettevõtteid hõlmavaid koostöömeetmeid, mille eesmärk on

soodustada selliste ettevõtete ligipääsu kapitaliallikatele, turgudele ja asjakohasele tehnoloogiale, samuti toetatakse ühissettevõtteid.

2. Sel eesmärgil toetavad lepinguosalisel oma vastutuse piires projekte ja meetmeid, mille abil edendatakse:

— koostöö eesmärgil loodud võrgustike konsolideerimist ja laiendamist;

— ühenduse edendusvahendite, muu hulgas näiteks rahastamisprogrammi "European Community Investment Partners" (ECIP) ulatuslikku rakendamist, kasutades selleks rohkem Kesk-Ameerika finantseerimisasutusi;

— koostööd ettevõtjate vahel, näiteks ühissetvõtted, allhanked, tehnoloogiasirded, litsentsid, rakendusuuringud ja frantsiising.

Artikkel 8

Investeeringud

1. Lepinguosalised lepivad kokku, et:

— edendavad vastastikku kasulike investeeringute suurendamist nii palju, kui nende volitused, õigusaktid ning poliitika võimaldavad,

— püüavad parandada investeerimiskliimat, toetades investeeringute soodustamise ja kaitse lepingute sõlmimist ühenduse liikmesriikide ning Kesk-Ameerika riikide vahel.

2. Nimetatud eesmärkide saavutamiseks nõustuvad lepinguosalisel võtma meetmeid investeeringute soodustamiseks ja ligimeelitamiseks, et teha kindlaks uusi investeerimisvõimalusi ning edendada nende rakendamist.

Meetmete hulka kuuluvad:

a) seminarid, näitused ja töölahetused;

b) ettevõtjate koolitus investeerimisprojektide algatamise osas;

c) ühisinvesteeringuteks antav tehniline abi;

d) programmi "European Community Investment Partners" (ECIP) kohased meetmed.

3. Koostöö selles valdkonnas võib hõlmata nii Kesk-Ameerika kui ka ühenduse avalik-õiguslikke, era-, riigi- või mitmepoolseid asutusi, sealhulgas finantseerimisasutusi.

Artikkel 9

Finantseerimisasutuste koostöö

Lepinguosalised püüavad vastavalt vajadusele ning oma asjaomaste programmide ja õigusaktide raames toetada finantseerimisasutuste koostööd, mis hõlmab:

- teabe- ja kogemuste vahetust vastastikust huvi pakkuvates valdkondades (muu hulgas seminaride, konverentside ja töөрühmade kaudu),
- konsultantide vahetust,
- tehnilist abi,
- teabevahetust statistika ja meetodika valdkondades.

Artikkel 10

Teadus- ja tehnikakoostöö

1. Lepinguosalised kohustuvad kooskõlas vastastikuste huvide ning oma teaduspoliitikaga edendama teadus- ja tehnikakoostööd, mille eesmärk on eelkõige:

- soodustada teadlaste vahetust ühenduse ja Kesk-Ameerika vahel,
- sisse seada tihedamad sidemed lepinguosaliste teadus- ja tehnikaringkondade vahel, võttes eelkõige arvesse lepinguosaliste olemasolevaid uurimiskeskusi,
- edendada vastastikku kasulikke tehnoloogiasuureid,
- rakendada meetmeid mõlema piirkonna jaoks kasulike teadusprogrammide eesmärkide saavutamiseks,
- tugevdada Kesk-Ameerika riikide teadusliku uurimistöö võimsust, edendada teadus- ja tehnikauuringute keskusi hõlmavaid projekte ning soodustada tehnilisi ja rakendusauuringuid,
- luua majandus-, tööstus- ja kaubanduskoostöö võimalusi.

2. Lepinguosalised nõustuvad ühiselt määratlema valdkonnad, milles teadus- ja tehnikakoostööd arendatakse, võttes arvesse Kesk-Ameerika tootmissektorite arenguvajadusi ning jätmata algusest peale ühtki tegevusvaldkonda kõrvale.

Nende valdkondade hulka kuuluvad:

- teadus- ja tehnikapoliitika arendamine ja juhtimine,
 - keskkonnakaitse ja keskkonnaseisundi parandamine, eelkõige vihmametsade ning piirialade põllumajandusmaa kaitse ja taastamine,
 - taastuvad energiaallikad ja loodusvarade ratsionaalne kasutamine,
 - troopikapõllumajandus, agrotööstus ja kalandus;
 - tervishoid, toitumine ja üldine sotsiaalhoolekanne ning eelkõige troopikahaigused,
 - muud valdkonnad, näiteks elamumajandus, linnade areng, planeerimine ja areng, transport ja side,
 - piirkondlik integratsioon teadus- ja tehnikakoostöö osas,
 - meditsiinis ja põllumajanduses rakendatav biotehnoloogia,
 - pärismaiste taime- ja loomaliikide taksonoomilised uuringud, mille tulemuseks on meditsiinis, põllumajanduses ja teistes valdkondades rakendatav bioloogiline loetelu.
3. Valitavate eesmärkide saavutamiseks edendavad ja soodustavad lepinguosalised järgmisi meetmeid:
- teadus- ja tehnoloogiauuringute ühisprojektid, mis hõlmavad lepinguosaliste era- ja avaliku sektori uurimiskeskusi ning muid pädevaid asutusi,
 - Kesk-Ameerika uurimis- ja arenguspetsialistide asjakohase tasemega koolitus eelkõige Euroopa keskustes korraldatavate seminaride, kursuste ja konverentside kaudu, teadlaste ja tehnikute vahetus, toetused erialaõpingute ning praktika jaoks,
 - teadusinfo vahetus lepinguosaliste tippteadlaste ühiste seminaride, töögruppide, töökohtumiste ja konverentside kaudu,
 - teadus- ja tehnoloogiainfo ning oskusteabe levitamine.

Artikkel 11

Koostöö standardite osas

Ilma et see mõjutaks nende rahvusvaheliste kohustuste täitmist, võtavad lepinguosalised oma volituste raames ja kooskõlas oma õigusaktidega meetmeid erinevuste vähendamiseks metroloogia, standardimise ja sertifitseerimise osas, edendades ühilduvate standardi- ja sertifitseerimissüsteemide kasutamist. Sel eesmärgil toetavad nad eelkõige:

- ekspertidevahelisi sidemeid ning tehnilist abi, mis soodustab teabevahetust ja uuringuid metroloogia, standardite, kvaliteedikontrolli, edendamise ja sertifitseerimise osas ning edendab tehnilise abi arengut selles valdkonnas,
- vahetusi ja kontakte neile valdkondadele spetsialiseerunud asutuste ja institutsioonide vahel,
- meetmeid süsteemide ja kvaliteeditõendite vastastikuse tunnustamise saavutamiseks,
- konsultatsioone asjaomastes valdkondades.

Artikkel 12

Intellektuaal- ja tööstusomand

1. Lepinguosalised kohustuvad kooskõlas oma asjaomaste õigus- ja haldusnormide ning poliitikaga kaitsma nõuetekohaselt ja tõhusalt intellektuaal- ja tööstusomandi õigusi, sealhulgas geograafilisi nimetusi ja päritolumärgistust, ning vajadusel nimetatud kaitset tugevdama.
2. Kesk-Ameerika riigid ühinevad oma võimaluste piires rahvusvaheliste intellektuaal- ja tööstusomandi käsitlevate konventsioonidega.

Artikkel 13

Koostöö kaevandamise valdkonnas

Lepinguosalised lepivad kokku koostöö edendamiseks kaevandamisesektori arendamiseks, pöörates asjakohast tähelepanu seonduvatele keskkonnaküsimustele.

Seda koostööd teostatakse eelkõige meetmete abil, mille eesmärk on:

- soodustada lepinguosaliste ettevõtjate osalemist oma maavarade uurimises, kaevandamises ja turustamises,
- võtta meetmeid kaevandamisesektoris tegutsevate väikeste ja keskmise suurusega ettevõtete toetamiseks,
- vahetada geoloogiliste otsingute ja uuringute ning kaevandamisega seotud kogemusi ja tehnoloogiat ning teostada ühisuuringuid tehnoloogiaarengu võimaluste avardamiseks.

Artikkel 14

Koostöö energeetika valdkonnas

Lepinguosalised tunnistavad energiasektori olulisust majandus- ja sotsiaalse arengu jaoks ning on valmis tõhustama koostööd nimetatud valdkonnas, eelkõige energia planeerimise, kokkuhoiu

ja säästliku kasutamise ning uute energiaallikate otsimise osas. Sellise tugevdatud koostöö puhul võetakse arvesse ka mõju keskkonnale.

Nimetatud eesmärkide saavutamiseks lepivad lepinguosalised kokku, et edendatakse:

- ühisuuringuid,
- võimalike alternatiivsete energiaallikate hindamist ning energiasäästliku tehnoloogia kasutamist tootmisprotsessis,
- olemasolevaid sidemeid energeetika planeerijate vahel,
- ühisprogrammide ja -projektide teostamist nimetatud valdkonnas.

Artikkel 15

Koostöö transpordi valdkonnas

Tunnustades transpordi olulisust majanduse arengu ning kaubanduse intensiivistamise osas, võtavad lepinguosalised vastu vajalikud meetmed koostöö teostamiseks kõikide transpordiliikide osas.

Koostöö hõlmab eelkõige:

- teabevahetust lepinguosaliste asjaomase transpordipoliitika ning ühist huvi pakkuvates küsimustes,
- ettevõtjatele ja avaliku sektori vastutavatele isikutele suunatud majandus-, õigus- ja tehnikakoolitusprogramme,
- eelkõige infrastruktuuri kaasajastamise programmide raames antavat abi.

Artikkel 16

Koostöö infotehnoloogia ja telekommunikatsiooni valdkonnas

1. Lepinguosalised tunnistavad infotehnoloogia ja telekommunikatsiooni äärmist olulisust majanduse ja ühiskonna arengule ning teatavad, et nad on valmis edendama koostööd ühist huvi pakkuvates valdkondades, eelkõige järgmistes:

- investeringute ja ühisinvesteringute edendamine,
- standardimine, katsetamine ja sertifitseerimine,

- maapiirkondade telefonisüsteemid ja mobiiltelefonisüsteemid, maal ja kosmoses paiknevad sidevahendid, näiteks sidevõrgud, satelliidid, fiiberoptilised võrgud, integraalteenuste digitaalvõrgud (ISDN) ja andmeedastus,
- elektroonika ja mikroelektroonika,
- arvutistamine ja automatiseerimine,
- uue infotehnoloogia ja telekommunikatsiooniga seotud uurimis- ja arendustegevus.

2. Nimetatud koostöö toimub eelkõige:

- uurimis- ja arendustegevusega seotud ühisprojektide, infovõrkude ja andmepankade loomise ning ligipääsu soodustamisena olemasolevatele andmepankadele ja infovõrkudele,
- ekspertide koostööna,
- eksperthinnangute, uuringute ja teabevahetusena,
- teadlaste ja tehnikute koolitusena,
- vastastikku kasulike eriprojektide koostamise ja rakendamise-na.

Artikkel 17

Koostöö turismi valdkonnas

Lepinguosalised toetavad oma õigusaktide kohaselt Kesk-Ameerika riikidega turismi valdkonnas tehtavat koostööd, mis toimub järgmiste erimeetmete abil:

- teabevahetus ja turismi arenguga seotud uuringud,
- statistika- ja andmetöötlusala abi,
- koolitus,
- ürituste korraldamine ja osavõtt Kesk-Ameerika piirkonda edendavatest messidest,
- turismi suurendamiseks tehtavate investeeringute ja ühisinvesteeringute soodustamine.

Artikkel 18

Keskkonnakoostöö

Lepinguosalised kinnitavad oma soovi teha tihedat koostööd keskkonna kaitse, säilitamise, parandamise ja majandamise osas, keskendudes vee-, pinnase- ja õhusaastele, erosioonile, kõrbestumisele, metsade hävitamisele, loodusvarade ülekasutamisele, linnastumisele ning looduslike taime- ja loomaliikide säilitamisele, kaitstes neid ja eelkõige kaitsealuseid liike ebaratsionaalse kasutuse ning nendega kauplemise eest.

Nende eesmärkidega seoses püüavad lepinguosalised teha koostööd meetmete osas, mille eesmärk on:

- luua ja tugevdada Kesk-Ameerikas avaliku ning erasektori keskkonnaasutusi,
- edendada keskkonnaharidust kõikidel tasanditel ning levitada laialdaselt keskkonnaprobleemide ja nende lahendamiseiga seotud teavet, et suurendada rahva teadlikkust,
- rakendada uuringuid, projekte ja tehnilist abi,
- korraldada kohtumisi, seminare, töörühmade tegevust, konverentse, tehnikute ja antud valdkonnale spetsialiseerunud ametiisikute vahetust,
- vahetada teavet ja kogemusi,
- teostada uuringuid, mis loovad tingimused loodusõnnetuste kontrolli ja ennetamisega seotud ühisprogrammide ja -projektide jaoks,
- edendada kaitsealade arendamist ja alternatiivset majanduskaasutust, pöörates nõuetekohast tähelepanu asjaomaste piirkondade eripärale.

Artikkel 19

Koostöö bioloogilise mitmekesisuse valdkonnas

Lepinguosalised püüavad sisse seada koostöö bioloogilise mitmekesisuse säilitamise eesmärgil. Sellise koostöö aluseks on kolm kriteeriumi: sotsiaal-majanduslik kasu, keskkonna säilitamine ja põlisrahvaste huvid.

Artikkel 20

Arengukoostöö

Suurendamaks koostöö tõhusust allpool loetletud valdkondades, püüavad lepinguosalised koostada mitmeaastase programmi.

Lisaks sellele on lepinguosalised seisukohal, et soov toetada paremini juhitud ja säästlikku arengut hõlmab eelisseisundi andmist arenguprojektidele, mille eesmärk on rahuldada vaeseimate Kesk-Ameerika rahvaste põhivajadusi, ning naiste osale arenguprotsessis. Lepinguosalised tunnustavad ka, et areng ja keskkonnaprobleemid on tihedalt seotud.

Koostöö selles valdkonnas hõlmab meetmeid äärmise vaesusega võitlemiseks, struktuurilise kohandamise programmide mõju pehmendamiseks ja uute töökohtade loomise soodustamiseks. Eelisseisund antakse meetmetele, mis mõjutavad majanduse ümberkorraldamist ja mille puhul võetakse arvesse makromajanduslikke ja valdkondlikke probleeme ning institutsioonilise arenguga seotud probleeme.

Nimetatud koostööd tehakse võimalikult tihedas koostöös liikmesriikidega.

Artikkel 21

Koostöö põllumajanduse, metsanduse ja maapiirkondade valdkonnas

Lepinguosalised lepivad kokku koostöö sisseadmises taime- ja loomakasvatuse, metsanduse, agrotööstuse, toiduainetööstuse ja troopiliste toodete valdkondades, et tõsta nende arengutaset.

Koostöö ja hea tahte vaimus ning võttes arvesse mõlema lepinguosalise õigusakte nendes küsimustes, uurivad lepinguosalised sel eesmärgil:

- taime- ja loomakasvatustoodete, metsa-, agrotööstus- ja troopiliste toodetega kauplemise arendamise võimalusi,
- tervishoiu-, taimetervise-, veterinaar- ja keskkonnameetmeid, et kõrvaldada selles valdkonnas võimalikud kauplemistakistused.

Lepinguosalised püüavad säästva arengu põhimõtteid nõuetekohaselt arvesse võttes edendada ka koostööd järgmistes valdkondades:

- põllumajanduse areng,
- järgmiste varade kaitse ja säästlik areng: pinnas, vesi, metsamaa, taimestik ja loomastik,
- põllumajandus- ja maakeskkond,
- koolitus taime- ja loomakasvatuse ning metsanduse uute võtete ning ärijuhtimise valdkonnas,
- vahetused lepinguosaliste tehnikute, tootjate ja institutsioonide vahel, et edendada ja soodustada kaubandust ning investimisprojekte,
- põllumajandusuringud,
- põllumajanduse ja metsanduse andmepankade ja statistiliste andmete täiendamine ja ühendamine.

Artikkel 22

Kalanduskoostöö

Lepinguosalised lepivad kokku koostöö intensiivistamises ja arendamises kalanduse valdkonnas, eelkõige varude hindamise, rannalähedase püügi ja akvakultuuri osas, muu hulgas järgmiste meetmete abil:

- majandusliku, kaubandusliku, teadusliku või tehnilist laadi eri-programmide koostamine ja rakendamine;
- erasektori julgustamine käesoleva valdkonna arendamisel osalema.

Artikkel 23

Tervishoiukoostöö

Lepinguosalised lepivad kokku, et teevad koostööd rahvatervise parandamiseks, arvestades eelkõige kõige ebasoodsamas olukorras olevate elanikkonnakihtide vajadusi ning keskendudes riskirühmadele.

Nende eesmärkide saavutamiseks püüavad nad arendada ühisuuringuid, tehnoloogiasiret, kogemuste vahetust ja tehnilist abi eelkõige järgmistes valdkondades:

- raviteenuste juhtimine ja korraldus, eelkõige esmase tervishoiu osas,
- tervishoiusektori kutseõppe- ja haridusprogrammide arendamine,
- programmid ning projektid sanitaartingimuste parandamiseks (eelkõige endeemiliste haiguste ja nakkuste ennetamiseks) ja sotsiaalhoolekande parandamiseks linnades ja maapiirkondades,
- tervishoiutöötajate koolitus,
- omandatud immuunsuspuudulikkuse sündroomi (AIDSi) ravi ja ennetamine,
- emade ja laste tervishoid ning pereplaneerimine,
- koolera ennetamine ja ravi.

Artikkel 24

Koostöö sotsiaalarengu valdkonnas

1. Lepinguosalised seavad oma volituste piires ning kooskõlas oma asjaomaste õigusaktidega sisse ulatusliku koostöö sotsiaalarengu edendamiseks, parandades eelkõige Kesk-Ameerika riikide vaeseimate elanikkonnakihtide elutingimusi.

2. Neil eesmärkidel võetavad meetmed ja tehtavad toimingud hõlmavad eelkõige tehnilise abina antavat tuge järgmistes valdkondades:

- lastekaitse,
- naiste osatähtsuse edendamine,
- varimajanduse ametlikuks majanduseks muutmise toetamine,
- koolitus- ja abiprogrammid eriti raskes olukorras noorte jaoks,
- meetmed, millega pehmendatakse struktuurilise kohandamise programmide sotsiaalset mõju, eelkõige uute töökohtade loomist edendavad projektid,
- sotsiaalteenuste haldamine,
- elutingimuste ja hügieeni parandamine linnades ja maapiirkondades.

Artikkel 25

Koostöö narkootikumide kuritarvitamisega võitlemise valdkonnas

Lepinguosalised kohustuvad oma volituste piires kooskõlastama ja suurendama jõupingutusi ravimite, narkootikumide ja psühhotroopsete ainete ebaseadusliku tootmise, levitamise ja tarbimise ennetamise, vähendamise ja lõpetamise osas, võttes arvesse piirkondlike ja rahvusvaheliste organite tööd selles valdkonnas.

See koostöö, mida tehakse käesolevale valdkonnale spetsialiseerunud asutuste toetusel, hõlmab:

- koolitus-, ravi-, võõrutus- ja rehabilitatsiooniprojekte sõltlaste jaoks,
- programme ebaseaduslike narkootikumide tarbimise ennetamiseks,
- uurimisprogramme,
- alternatiivse arengu, sealhulgas alternatiivsete põllukultuuride edendamise meetmeid,
- asjaomase teabe, sealhulgas rahapesuga seotud meetmeid käsitleva teabe vahetust,
- lähteainete, keemiatoodete ja psühhotroopsete ainete kauplemise järelevalveprogramme.

Lepinguosalised võivad vastastikuse kokkuleppe alusel laiendada koostööd ka teiste valdkondade suhtes.

Artikkel 26

Koostöö pagulaste, ümberasustatud isikute ja tagasipöördujate abistamise valdkonnas

Lepinguosalised rõhutavad soovi jätkata ulatuslikku koostööd Kesk-Ameerika pagulaste, ümberasustatud isikute ja tagasipöördujate aktiivsesse ühiskonda integreerimise soodustamiseks. See koostöö hõlmab eelkõige:

- koostöömeetmete ettevalmistamise toetamist koostöös vastuvõtjariikide ning rahvusvahelise Kesk-Ameerika pagulaste konverentsiga (CIREFCA);
- eriprojektide rakendamist koos käesolevale valdkonnale spetsialiseerunud partneritega: ÜRO pagulaste ülemkomissar, vastuvõtjariikide riigiasutused ja mõlema lepinguosalise asjatundlikuks tunnustatud valitsusvälised organisatsioonid.

Artikkel 27

Koostöö Kesk-Ameerika demokraatiaprotsessi tugevdamise osas

Lepinguosalised lepivad kokku Kesk-Ameerika demokraatlike institutsioonide ja demokraatiaprotsessi toetamises, eelkõige

vabade ja läbipaistvate valimiste korraldamise ja järelevalve, õigusriigi tugevdamise, inimõiguste austamise ja kogu elanikkonna diskrimineerimiseta osalemise suhtes poliitilises ja ühiskondlikus elus.

Nende eesmärkide saavutamiseks kohustuvad lepinguosalised:

- rakendama veebruaris 1992 Lissabonis heaks kiidetud mitmeaastast inimõiguste edendamise programmi,
- ette valmistama ja rakendama teisi eriprojekte, mille eesmärk on toetada Kesk-Ameerika demokraatlike institutsioone.

Artikkel 28

Koostöö piirkondliku integratsiooni valdkonnas

Lepinguosalised võtavad meetmeid Kesk-Ameerika riikide piirkondliku integratsiooni edendamiseks.

Eelistatakse järgmisi meetmeid:

- tehniline abi integreerumise tehniliste ja praktiliste aspektide jaoks,
- piirkonnasisese ja piirkondadevahelise kaubanduse edendamise,
- piirkondliku keskkonnakoostöö areng,
- piirkondlike institutsioonide tugevdamine ning toetus ühispoliitika ja -meetmete teostamiseks,
- piirkondliku teabevahetuse arengu soodustamine.

Artikkel 29

Koostöö avaliku halduse valdkonnas

Lepinguosalised lepivad kokku koostöös haldusküsimuste ja institutsioonilise korralduse, sealhulgas õigussüsteemi korralduse osas.

Sel eesmärgil võtavad nad meetmeid, mille eesmärk on edendada teabevahetust ja koolituskursusi riigiametnikele ja -teenistujatele, et suurendada valitsemise tõhusust.

Selles valdkonnas kasutatakse koostööks mõlema piirkonna olemasolevaid institutsioone.

Artikkel 30

Koostöö teabe, teabeedastuse ja kultuuri valdkonnas

Lepinguosalised lepivad kokku ühises tegutsemises teabe ja teabeedastuse valdkondades, et edendada Euroopa Ühenduse ja

Kesk-Ameerika olemuse ja eesmärkide mõistmist ning soodustada kultuurisidemete tugevdamist ühenduse liikmesriikide ja Kesk-Ameerika riikide vahel.

Sellisteks meetmeteks on eelkõige:

- teabevahetus kultuuri ja teabe valdkondade ühist huvi pakkuvates küsimustes,
- kultuuriürituste ja vahetuste, eelkõige ülikoolide tasandil toimuvate vahetuste korraldamine,
- esialgsed uuringud ja tehniline abi kultuuripärandi säilitamise eesmärgil.

Artikkel 31

Koolituskoostöö

Koolituse parandamiseks Kesk-Ameerikas tugevdavad lepinguosalisel koostööd vastastikust huvi pakkuvates küsimustes, võttes arvesse valdkonna uusi tehnoloogiasid.

Selline koostöö võib hõlmata:

- meetmeid juhtide, tehnikute, spetsialistide ja oskustöölise koolituse parandamiseks,
- olulise edasiviiva toimega koolitusmeetmeid instruktorite ja tehniliste juhtivtöötajate jaoks, kes töötavad juba vastutavatel kohtadel avaliku ja erasektori ettevõtetes, valitsuses, avalike teenuste sektoris ja majandusjuhtimise valdkonnas,
- Euroopa ja Kesk-Ameerika riikide koolitusasutuste vahelise konsultantide ja oskusteabe vahetuse ning tehnoloogiasirde eriprogrammid eelkõige tehnika-, teadus- ja kutseoskuste sektoris,
- tervishoiu- ja sotsiaalse arengu projektidega seotud kirjaoskusprogrammid.

Artikkel 32

Koostöö teostamise vahendid

1. Lepinguosalisel kohustuvad oma võimaluste piires ja oma kanalite kaudu tegema kättesaadavaks käesoleva lepinguga ettenähtud koostöö eesmärkide saavutamiseks vajalikud vahendid, sealhulgas rahalised vahendid. Sellega seoses viiakse võimaluse

korral alati ellu mitmeaastaseid programme ning määratakse kindlaks prioriteedid, võttes arvesse Kesk-Ameerika riikide vajadusi ja arengutaset.

2. Käesolevas lepingus sätestatud koostöömeetmete rakendamise hõlbustamiseks annavad Kesk-Ameerika riigid ühenduse ekspertidele nende ülesannete täitmiseks vajalikud tagatised ja vahendid.

Artikkel 33

Ühiskomitee

1. Lepinguosalisel lepivad kokku, et säilitatakse 1985. aasta koostöölepingu kohaselt moodustatud ühiskomitee. Ühiskomiteesse kuuluvad ühenduse ja Kesk-Ameerika riikide esindajad, keda abistavad Kesk-Ameerika integratsiooniorganite esindajad.

2. Ühiskomitee:

- jälgib lepingu nõuetekohast täitmist,
- kooskõlastab käesoleva lepingu eesmärkidega seotud meetmed, projektid ja eritoimingud, määratleb nende prioriteetse ja teeb ettepanekud rakendusmeetmete kohta,
- uurib ja jälgib kaubanduse ja koostöö arengut lepinguosaliste vahel,
- annab soovitusi kaubanduse laiendamise ning koostöö intensiivistamise ja mitmekesistamise kohta,
- otsib asjakohaseid meetmeid käesoleva lepingu tõlgendamise ja rakendamise tuleneda võivate probleemide ennetamiseks.

3. Ühiskomitee istungite päevakord määratakse kindlaks vastastikusel kokkuleppel. Komitee kehtestab ise sätted kohtumiste sageduse ja toimumispäiga, eesistuja ja muude võimalike küsimuste osas ning moodustab vajaduse korral allkomiteesid.

Artikkel 34

Muud lepingud

1. Ilma et see piiraks Euroopa ühenduste asutamislepingute sätete kohaldamist, ei mõjuta käesolev leping ega ükski selle alusel võetud meede ühenduse liikmesriikide õigust võtta Kesk-Ameerika riikidega majanduskoostöö valdkonnas kahepoolseid meetmeid või sõlmida vajaduse korral uusi majanduskoostöölepinguid Kesk-Ameerika riikidega.

2. Kui majanduskoostööd käsitlevast lõikest 1 ei tulene teisiti, asendavad käesoleva lepingu sätted ühenduste liikmesriikide ja Kesk-Ameerika riikide vahel sõlmitud lepingute neid sätteid, mis ei ole käesoleva lepingu sätetega kooskõlas või mis on samasisulised.

Artikkel 35

Lepingu territoriaalne kohaldatavus

Käesolevat lepingut kohaldatakse ühelt poolt territooriumide suhtes, kus kohaldatakse Euroopa Majandusühenduse asutamislepingut kõnealuses lepingus sätestatud tingimustel, ning teiselt poolt nende kuue Kesk-Ameerika riigi territooriumi suhtes, kes on käesoleva lepingu osalised.

Artikkel 36

Lisad

Lisad on käesoleva lepingu lahutamatu osa.

Artikkel 37

Jõustumine ja automaatne pikenedamine

Käesolev leping jõustub sellele kuupäevale järgneva kuu esimesel päeval, mil lepinguosalisel on teatanud üksteisele lepingu jõustamiseks

vajalike menetluste lõpuleviimisest. Leping kehtib viis aastat. Edaspidi pikeneb see automaatselt üheaastaste ajavahemike kaupa, kuni üks lepinguosaline selle denonsseerib, saates teisele lepinguosalisele kirjaliku teate kuus kuud enne lepingu lõppemist.

Denonsseerimine ühe Kesk-Ameerika riigi poolt ei mõjuta lepingu kehtivust teiste Kesk-Ameerika riikide suhtes.

Artikkel 38

Autentsed tekstid

Käesolev leping on koostatud kahes eksemplaris hispaania, hollandi, inglise, itaalia, kreeka, portugali, prantsuse, saksa ja taani keeles, kusjuures kõik tekstid on võrdselt autentsed.

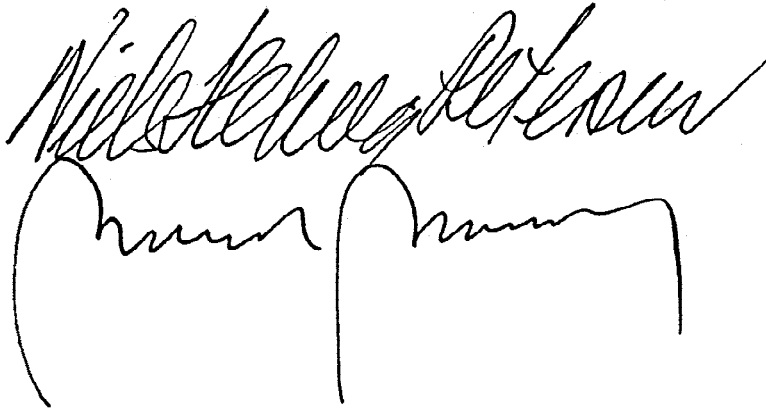
Artikkel 39

Edasine areng

1. Lepinguosalised võivad vastastikusel nõusolekul käesolevat lepingut arendada ja parandada, et laiendada koostöö ulatust ning täiendada seda lepingutega eri sektorite või meetmete kohta.

2. Käesoleva lepingu rakendamise osas võib kumbki lepinguosaline esitada soovitusi koostöö laiendamise kohta, võttes arvesse selle kohaldamisel saadud kogemusi.

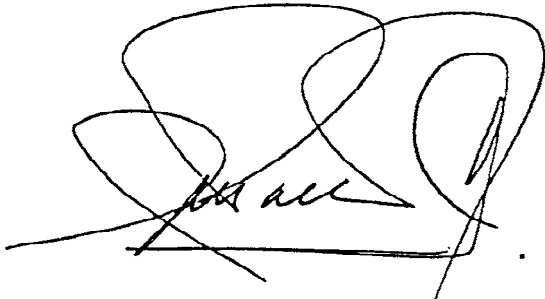
Por el Consejo de las Comunidades Europeas
For Rådet for De Europæiske Fællesskaber
Für den Rat der Europäischen Gemeinschaften
Για το Συμβούλιο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων
For the Council of the European Communities
Pour le Conseil des Communautés européennes
Per il Consiglio delle Comunità europee
Voor de Raad van de Europese Gemeenschappen
Pelo Conselho das Comunidades Europeias

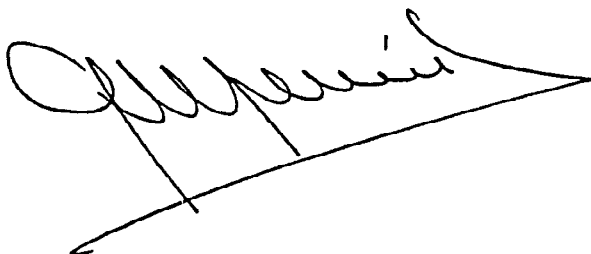
Por el Gobierno de la República de Costa Rica

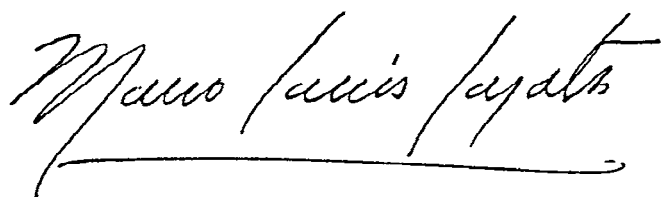
Por el Gobierno de la República de El Salvador

Por el Gobierno de la República de Guatemala

Por el Gobierno de la República de Honduras

A handwritten signature in black ink, reading "Manuel Luis Pazato". The signature is written in a cursive style and is underlined with a single horizontal line.

Por el Gobierno de la República de Nicaragua

A handwritten signature in black ink, appearing to be "Rosal". The signature is written in a cursive style and is underlined with a single horizontal line.

Por el Gobierno de la República de Panamá

A handwritten signature in black ink, appearing to be "J. L. Varela". The signature is written in a cursive style and is underlined with a single horizontal line.

LISA

KIRJAVAHETUS MERETRASPORDI KOHTA

Kiri nr 1

Lugupeetud härra.

Oleksin tänulik, kui võiksite kinnitada järgmist:

Euroopa Ühenduse ning Costa Rica Vabariigi, El Salvadori Vabariigi, Guatemala Vabariigi, Hondurase Vabariigi, Nicaragua Vabariigi ja Panama Vabariigi vahelise koostöö raamlepingu allakirjutamisega kohustusid lepinguosalistes käsitlema nõuetekohasel viisil laevandustegevusega seotud küsimusi, eriti juhul, kui see võib takistada kaubanduse arengut. Laevanduse osas otsitakse vastastikku rahuldavaid lahendusi, järgides samal ajal vaba ja ausa kaubandusliku konkurentsi põhimõtet.

Samuti on kokku lepitud, et selliseid küsimusi tuleks arutada ka ühiskomitees.

Lugupeetud härra, võtke vastu minu sügav lugupidamine.

Euroopa Ühenduste Nõukogu nimel

Kiri nr 2

Lugupeetud härra.

Mul on au teatada, et sain teie kirja kätte, ja kinnitada järgmist:

“Euroopa Ühenduse ning Costa Rica Vabariigi, El Salvadori Vabariigi, Guatemala Vabariigi, Hondurase Vabariigi, Nicaragua Vabariigi ja Panama Vabariigi vahelise koostöö raamlepingu allakirjutamisega kohustusid lepinguosalistes käsitlema nõuetekohasel viisil laevandustegevusega seotud küsimusi, eriti juhul, kui see võib takistada kaubanduse arengut. Laevanduse osas otsitakse vastastikku rahuldavaid lahendusi, järgides samal ajal vaba ja ausa kaubandusliku konkurentsi põhimõtet.

Samuti on kokku lepitud, et selliseid küsimusi tuleks arutada ka ühiskomitees.”

Lugupeetud härra, võtke vastu minu sügav lugupidamine.

Kesk-Ameerika nimel

KESK-AMEERIKA ÜHEPOOLNE DEKLARATSIOON ARTIKLI 8 KOHTA

Kesk-Ameerika riigid deklareerivad käesolevaga, et on valmis alustama iga Euroopa Majandusühenduse liikmesriigi taotluse korral läbirääkimisi kahepoolsete investeeringute soodustamise ja kaitse lepingute sõlmimiseks.

ÜHENDUSE ÜHEPOOLNE DEKLARATSIOON ARTIKLI 32 KOHTA

Ühendus kinnitab, et kavatseb eelistada piirkondliku iseloomuga projektide toetamist ning on valmis intensiivistama sellist koostööd nii kvaliteedi kui ka kvantiteedi osas. Sel eesmärgil kättesaadavaks tehtavad rahalised vahendid on kooskõlas nii käesoleva lepingu suurema ulatuse kui ka 1990. aastatel Aasia ja Ladina-Ameerika arengumaadega tehtava koostöö juhistega ettenähtud assigneeringute olulise suurenemisega. Nimetatud vahendid moodustavad osa eelarvelistest assigneeringutest.

**ÜHENDUSE ÜHEPOOLNE DEKLARATSIOON KESK-AMEERIKALE NÕUKOGU 16. DETSEMBRI 1991.
AASTA MÄÄRUSEGA (EMÜ) nr 3900/91 ANTUD ERISOODUSTUSTE KOHTA**

Ühendus deklareerib käesolevaga, et on valmis:

- a) uurima üldise soodustustesüsteemi raames antud erisoodustuste mõju Kesk-Ameerika riikidele ja teistele arengumaadele;
 - b) jätkama nimetatud küsimuses dialoogi Kesk-Ameerika riikidega;
 - c) volitama komisjoni hindama olukorda asjaomaste soodustuste andmise kehtivusaja lõppemisel (1994), eelkõige seoses arenguga tingimuste osas, mida nimetatud soodustuste andmisel arvesse võeti.
-

**KESK-AMEERIKA ÜHEPOOLNE DEKLARATSIOON KESK-AMEERIKALE NÕUKOGU
16. DETSEMBRI 1991. AASTA MÄÄRUSEGA (EMÜ) nr 3900/91 ANTUD ERISOODUSTUSTE KOHTA**

Kesk-Ameerika rõhutab talle üldise soodustuste süsteemi raames Euroopa Ühenduse poolt ettenähtud sooduskohtlemisele omistatavat esmajärgulisust.

Asjaomane kohtlemine on Kesk-Ameerika jaoks eriti oluline rahuprotsessi toetamise, demokraatia ja piirkonna riikide ülesehitustöö tugevdamise osas, samuti seoses jõupingutustega, tagamaks et Kesk-Ameerika riikide nõrka majandust, ühiskonda ja demokraatlikke institutsioone ei mõjutaks narkootikumidega seotud probleemid.
